

Aan het College van B&W van de gemeente West Betuwe

Postbus 112

4191 CC Geldermalsen

Betreft Ongevraagd advies vroegsignalering schulden

Datum, 28 januari 2021

Op een themabijeenkomst van het Netwerk Adviesraden Sociaal Domein d.d. 29 oktober 2020 heeft Josje Doorenbosch van de gemeente Tiel de leden geïnformeerd over de gewijzigde Wet schuldhulpverlening. In deze wet komt naar voren dat de gemeente verantwoordelijk is voor een integrale aanpak schuldhulpverlening met speciale aandacht voor gezinnen met kinderen. De uitvoering daarvan zal zich vooral moeten richten op preventie en vroegsignalering.

In het nieuwe beleid zijn punten van belang zoals de samenwerking met schuldeisers, waaronder verhuurders van woningen, zorgverzekeraars, water- en energiebedrijven, wordt vormgegeven

Het netwerk, waar ook uw Adviesraad Sociaal Domein bij is aangesloten heeft dit ongevraagd advies opgesteld. In de vergadering van uw Adviesraad Sociaal Domein van 26 januari 2021 is besloten dit advies aan uw college toe te sturen.

1. Samenwerking schuldeisers

Het netwerk constateert dat in deze samenwerking de afdeling Gemeentelijke Belasting ontbreekt. Mogelijk is ook in uw gemeente de BSR de daarvoor bevoegde organisatie.

Advies :

Sluit ook een convenant met de BSR.

De reden is dat de gemeente tijdig kan constateren als er een betalingsachterstand ontstaat bij deze lokale belastingen. Wanneer de gemeente zelf deze gemeentelijke belasting regelt, zorg dan intern dat schulden worden gemeld in het kader van deze nieuwe wet.

Inventariseer

Daarnaast is het advies om naast genoemde partners in de wet gemeentelijke Schuldhulpverlening te inventariseren waar mogelijk schulden voorkomen in de verschillende lagen van de bevolking, zoals jongeren met mobiele data, boeren met torenhoge investeringen, mensen, die bij de voedselbank, kringloopwinkels komen, bij huisartsen en thuiszorginstellingen en mensen, die bekend zijn bij de reclassering.

Maak met deze partijen heldere afspraken

Advies van het netwerk is: Maak als gemeente naast de in de wet gemeentelijke schuldhulpverlening genoemde partners ook met bovengenoemde partijen in het kader van vroegsignalering op vrijwillige basis afspraken.

2. Groei in schuldenlast

Het netwerk constateert dat door de vroegsignalering mogelijk door hulp bij financiële problemen een groei in de schuldenlast, ook bij andere instanties voortijdig kan worden voorkomen (preventie). Schuldeisers, zoals met name de belastingdienst en het Centraal Justitieel Incasso

Bureau(CJIB) hanteren echter dusdanige maatregelen bij een betalingsachterstand de schuldenlast alleen nog maar verergert.

Advies:

Wij realiseren ons dat een afzonderlijke gemeente in het kader van vroegsignalering niet zal kunnen komen tot afspraken met belastingdienst en CJIB.

Breng deze situatie onder de aandacht aan de Vereniging van Nederlandse Gemeente (VNG) en maak afspraken rond vroegsignalering.

3. Aandacht voor preventie

Wat vooral belangrijk is in de Wet schuldhulpverlening is aandacht op het gebied van 'preventie'. Veel gemeenten kennen daarvoor al uitvoeringsvormen zoals via vormen van schuldhulpverleningen budgetbeheer o.a. via bijv. Schuldhulpmaatje. In veel gevallen gaat deze vorm van schuldhulpverlening pas curatief aan de slag.

Advies:

Start laagdrempelige campagnes voor preventie/voorlichting over mogelijkheden van schuldhulpverlening.

Informatie geven over laagdrempelige instrumenten en in heldere taal (i.v.m. laaggeletterdheid), die nu al voorhanden zijn, zoals: MEE-programma het leren omgaan met geld, ondersteuning thuisadministratie.

Sluit convenanten met scholen om jongeren vanaf groep acht basisschool

Bij vroegtijdige preventie pleiten we ervoor om tijdig voorlichting te geven aan jongeren vanaf groep acht basisschool en op het lokale voorgezet onderwijs over budgetbeheer. Andere gemeenten in ons land zijn daar al actief in. Wij wijzen u op de websites van de gemeenten Groningen, Haarlem en Zandvoort.

4. Ontwikkelingen

Bij vroegsignalering komt een aanbod voor een eerste gesprek huisbezoek, telefonisch, schriftelijk of digitaal, afhankelijk van de ernst van de problematiek. Zijn er afspraken/mogelijkheden als de client weigert mee te werken?

De kans dat meer mensen door de huidige corona situatie in financiële problemen komen, is niet uit te sluiten. Daardoor is het realistisch dat er meer signalen in het kader van vroegsignalering bereiken.

Advies :

Maak gebruik van ervaringsdeskundigen.

Ervaringsdeskundigen kunnen mensen bereiken die door professionals niet bereikt worden. Zij spreken de taal en herkennen de signalen. Mensen herkennen zich in hen, waardoor ze wel open staan voor suggesties en handreikingen.

Daarnaast biedt de inzet van ervaringsdeskundigen mensen met schulden een kans om zich te ontwikkelen en hun kennis ten goede te laten komen aan anderen. Het biedt ze perspectief en kan helpen bij het vinden van een betaalde baan omdat ze weer ervaring opdoen in (vrijwilligers)werk.

Advies:

Draag zorg voor voldoende nazorgmomenten.

Hiermee kan mogelijk voorkomen worden dat terugval in schuldenlast, nadat vroegsignalering tot resultaat heeft geleid, voorkomen kan worden. Dit kan mogelijk door te gaan werken met ervaringsdeskundigen en buddy's in de begeleiding van mensen. Zij weten waar het over gaat en kunnen waarschijnlijk mensen beter bereiken. biedt het voor mensen kansen om nieuwe werkervaringen op te doen en dat biedt perspectief. Beperk daarbij de nazorg niet tot eenmalig, maar realiseer daar een afbouw in.

Advies :

Leer van andere gemeenten.

In Nederland zijn door gemeenten veel goede ervaringen opgedaan. Maak gebruik van deze ervaringen van collega-gemeenten. Hiervoor verwijzen we naar de gemeenten Haarlem, Zandvoort, Groningen bijv.

Met belangstelling zien wij uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Adviesraad Sociaal Domein West Betuwe

M.C. Korteweg (secretaris)

Adviesraad Sociaal Domein West Betuwe
Herman Kuijkstraat 15-16

4191 AH Geldermalsen